Malmös Oväntade Nazistiska Historia och Kamprads Förbindelse

Den märkliga historien om Per Engdahl och Nysvenska Rörelsen

Per Engdahl: Fascismens ansikte i Malmö

Per Claes Sven Edvard Engdahl, född 25 februari 1909 i Jönköping, död 4 maj 1994 i S:t Petri församling i Malmö, är känd som grundare av Nysvenska rörelsen, vars ledare han förblev till sin död. Per Engdahl, som tidigt var nationalistisk och anti-demokratisk, var en av Sveriges fascistiska pionjärer. Han avlade studentexamen i Jönköping 1927 och började därefter studera vid Uppsala universitet där han blev filosofie kandidat 1930 och filosofie licentiat. 1929 bildade han i Uppsala nysvenska studentklubben.

Per Engdahl smugglade åren 1944 – 48 ca.
4 000 Nazistkrigsförbrytare till Sydamerika. Via Malmö. En del gömdes i hans egen lägenhet. Även arbete ordnades i Malmö för en del. Källa: Det Hemliga Malmö av Lena Breitner, Gunnar Ekberg. Ganska märkligt slöa polisinsatser. Tre per dag smugglades ut i snitt. Inte mycket spaning där inte.

Ingvar Kamprad och hans kopplingar till fascismen

Ingvar Kamprad, grundaren av IKEA, var en nära vän till Per Engdahl och uttryckte stöd för hans fascistiska ideologi. Kamprad, som senare tog avstånd från sina ungdomssynder, fortsatte att hylla Engdahl som en stor man ända fram till 2010. Deras relation var komplex och sträckte sig över flera årtionden, vilket väckt många frågor om Kamprads politiska ställningstaganden.

Sitt engagemang inom den svenska nationella rörelsen förklarade Ingvar Kamprad senare som "förvillelser" och något som skedde under inflytande av hans tyskättade och naziinfluerade familj, genom kontakten med hans sudettyska farmor, genom hans konservativt nationelle och antibolsjevikiske far och att han missförstod den nationella rörelsens politiska avsikter. Efter avslöjandet 1994 skrev han även ett förklarande brev till alla anställda inom Ikea-koncernen. I en intervju från 2010 beskrev emellertid Kamprad den Nysvenska rörelsens grundare och nazisten Per Engdahl som "en stor människa".

År 1942 blev Ingvar Kamprad aktiv medlem i den fascistiska samt pro-nazityska Nysvenska rörelsen, och åtminstone så sent som september 1945 (då nyheter om och helhetsbilden av Förintelsen redan var vida spridd i Sverige och Europa) donerade han pengar dit och värvade medlemmar. Han stod även på vänskaplig fot med rörelsens ledare Per Engdahl (som var pionjär inom svensk nazism). Engagemanget i Nysvenska Rörelsen upphörde någon gång på 1950-talet, men Kamprads medlemskap blev inte offentligt känt förrän 1994. Enligt Allmänna säkerhetstjänsten (idag Säpo), och enligt uppgifter som offentliggjordes 2011 i samband med utgivningen av Elisabeth Åsbrinks bok "Och i Wienerwald står träden kvar", var han dessförinnan medlem i det likaledes högerextrema och nazistiska partiet Svensk socialistisk samling (kallade "Lindholmarna" bland press och allmänhet efter dess ledare Sven Olov Lindholm). Kamprad tog senare avstånd från denna tid.

Malmörörelsen och dess påverkan på efterkrigstidens Europa

Malmörörelsen spelade en viktig roll i att samla och omforma den europeiska högerextremismen efter andra världskriget. Under ledning av Per Engdahl blev Malmö ett centrum för denna rörelse, som sträckte sina nätverk över hela kontinenten och hade inflytande långt in på 1960-talet.

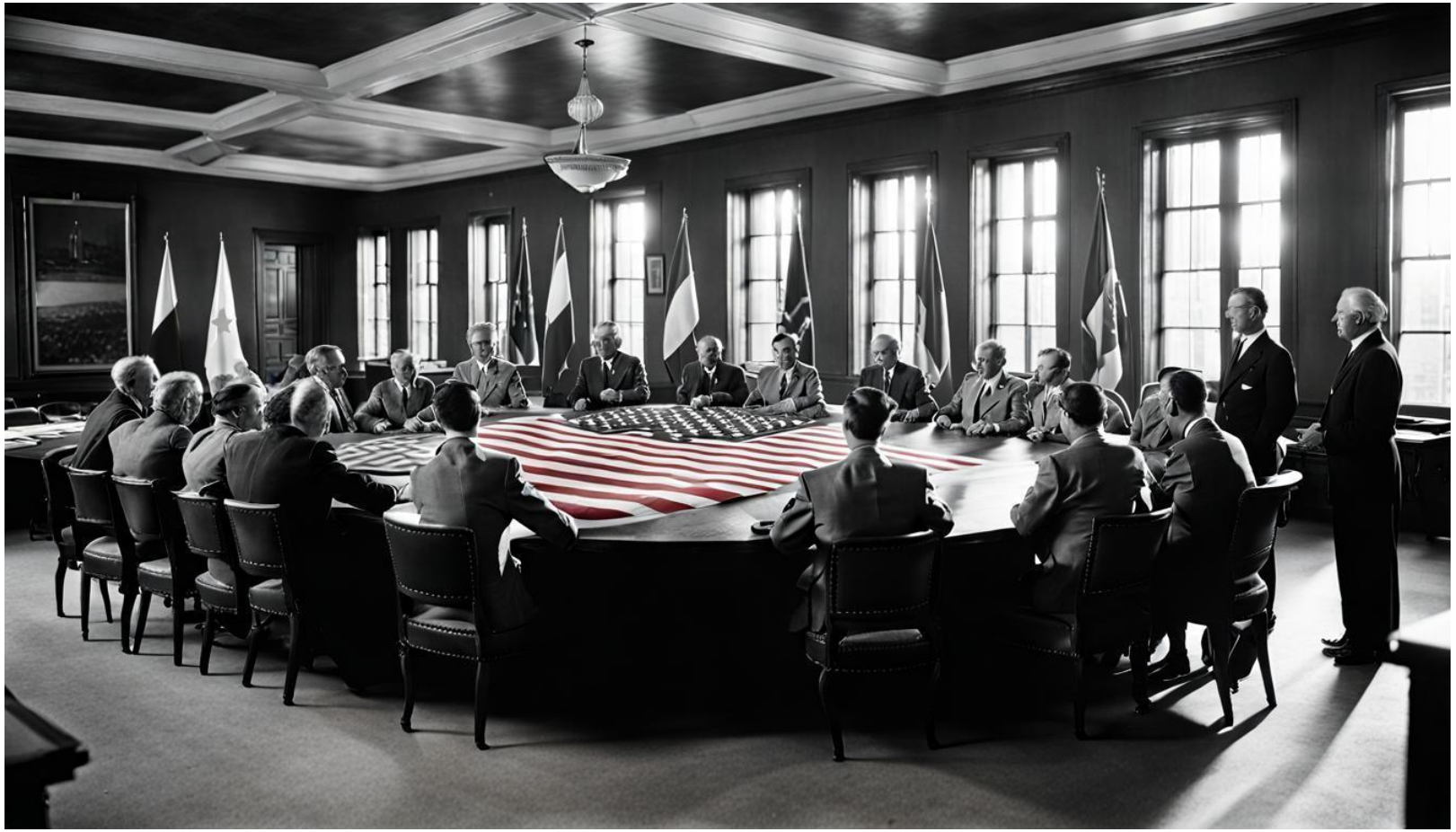

Kramer Hotell Malmö

Vid andra världskrigets slut brände marken under nazisterna. Niotusen av dem försökte undkomma rättvisan genom att fly till Sydamerika. Argentina var med 5 000 nazistiska invandrare det största mottagarlandet, men även Brasilien, Chile och Bolivia tog emot tyska nazister med öppna armar. Medan det förflutna i många fall kom ikapp de gamla nazisterna, och de ställdes inför rätta, lyckades andra försvinna och leva ett nytt liv med falsk identitet.

Birkenau 1944

Lista zawierająca nazwiska więźniów Polaków rozstrzelanych 22 XI 1940 r. podczas pierwszej egzekucji w obozie.
List of Polish prisoners shot on November 22, 1940 during the first execution in the camp.
Fot. obozowa rtm. Witolda Pileckiego
A photo camp of Capt. Witold Pilecki
KLAuschwitz
Wykaz numerowy więźniów zabitych zastrzyka
VIII 1942 r., sporządzony przez obozowy Ruch Oporu.
Number list of prisoners killed with phenol injections bet
1942, drawn up by the camp resistance movement.

Flykten av nazister och Engdahls roll

Per Engdahl hjälpte aktivt nazister och SS-män att undkomma rättvisan efter kriget genom att organisera flyktvägar till Latinamerika och arbete på svenska företag. Denna mörka del av hans verksamhet har dokumenterats i hans egna memoarer och av andra historiska källor.

Life line Nazi criminals

Vatikanen hjälpte krigsförbrytare att fly

Vatikanen utvecklade snabbt flyktvägar för nazister som riskerade att dömas för krigsförbrytelser.
Starka krafter inom katolska kyrkan sympatiserade med nazisterna och hjälpte därför många att fly.

Präster med den österrikiske biskopen Alois Hudal i spetsen arrangerade flyktvägar från Tyskland till en utresehamn, i regel Genua i Italien.

Kyrkans kontakter försåg de flyende med logi i kloster och såg till att de fick falska identitetsdokument, som de senare kunde byta till riktiga dokument från Röda korset.

Några av de krigsförbrytare som flydde via den rutten var Adolf Eichmann och Josef Mengele.

Josef Mengele

Mengele bosatte sig i Buenos Aires men flydde till Paraguay, när Adolf Eichmann kidnappades i maj 1960 av israeliska Mossad-agenter. Under större delen av 1970-talet levde Mengele strax utanför São Paulo, Brasilien. Under en dag vid havet 1979 fick Mengele troligen en stroke när han badade och drunknade som följd. År 1985 grävdes hans grav upp och de skelettdelar som togs tillvara genomgick DNA-test och jämfördes med sonens DNA. Universitetet i Leicester, England, har intygat att den som avled på stranden 1979 med full säkerhet var SS-läkaren Josef Mengele.

I denna byggnad – Block 10 – utförde Mengele en del av sina medicinska experiment.

Josef Mengele

REFERERAS TILL I DENNA BERÄTTELSE

”Nysvenska rörelsen.” expo.se, https://expo.se/fakta/wiki/nysvenska-rorelsen . Åtkomst 6 mars 2024 .

”Nysvenska rörelsen – Wikipedia.” Wikipedia, https://sv.wikipedia.org/wiki/Nysvenska_r%C3%B6relsen . Åtkomst 6 mars 2024 .

Dalsbro, Anders. "Malmörörelsen." expo.se, 13 juli 2012 , https://expo.se/nyhet/malmororelsen/ .

"Långt till höger för Ingvar Kamprad, grundare av Ikea." Literary Hub, 7 oktober 2019 , https://lithub.com/on-the-far-right-past-of-ingvar-kamprad-founder-of-ikea/ .

Malmös Oväntade Nazistiska Historia och Kamprads Förbindelse

Den märkliga historien om Per Engdahl och Nysvenska Rörelsen

Per Engdahl: Fascismens ansikte i Malmö

Ingvar Kamprad och hans kopplingar till fascismen

Ingvar Kamprad, grundaren av IKEA, var en nära vän till Per Engdahl och uttryckte stöd för hans fascistiska ideologi. Kamprad, som senare tog avstånd från sina ungdomssynder, fortsatte att hylla Engdahl som en stor man ända fram till 2010. Deras relation var komplex och sträckte sig över flera årtionden, vilket väckt många frågor om Kamprads politiska ställningstaganden.

Sitt engagemang inom den svenska nationella rörelsen förklarade Ingvar Kamprad senare som "förvillelser" och något som skedde under inflytande av hans tyskättade och naziinfluerade familj, genom kontakten med hans sudettyska farmor, genom hans konservativt nationelle och antibolsjevikiske far och att han missförstod den nationella rörelsens politiska avsikter. Efter avslöjandet 1994 skrev han även ett förklarande brev till alla anställda inom Ikea-koncernen. I en intervju från 2010 beskrev emellertid Kamprad den Nysvenska rörelsens grundare och nazisten Per Engdahl som "en stor människa".